

جهمال پورکهریم: پاش ۱۷ سال نازادی راگه یاندنیکي کوردستانی نابیندریت

دهرهینه و سیداریو نهوس
جهمال پورکهریم له دیداریکی
په یامنیرو ههفته نامهی روژی گڼل
به شپه ده نامتی:

پ : بهر پز جهمالی پورکهریم، گڼلی
سیاس بؤ نهو دهرهغه هی که پیتاندین تا
ده گه لئا وتوویز بره خستین. پیمان خو شه
بیو گرافیت بؤ خو تهرامان پتر روون بیته وه ؟
و : سهره تا ده سخوشی و
ماندوونه بونیتان لیده کهم بؤ نهو
به سهر کردنه وه و دهرهغه هی که
بؤ تان ره خساندم و هیواخو ازم
ههردهم له پی شکه وتندا بن. نام
جه سندی پورکهریمه و به جهمال
ناسروام. سالی ۱۹۷۷ ی زایینی له
روژ ه لاتی کوردستان له شاری
مهاباد له دایک بووم و خویندیشم
ههر له شو شاره تهواو کردووه و
بروانامی دیلوم له رسته هی
نه دبیات و زانسته مرو قایه تیبه کاند
و درگرتووه. له سهره های مندالیه وه
خولای هونه ریم هه بووه و له پو لی
یه که می ناوه ندیدا به شداری شانزی
قوتابخانه م کردووه و له چهن دین
فستقالدا وهک نه کتر و دهرهینه
کارم کردووه. سالی ۱۹۹۵ چومه
رادیو و تهله فزیونی مهاباد و بؤ
ماوهی نو سال وهک نه کتر و
دهرهینه و نووسر تیکوشانم
هه بوو. دوو سالی بهر پسر و
ماموستای کومه لی فهرهنگی
"سؤما" له شاری بانه بووم.
حه و ته نامه ی که به ناوی "دهنگی
کومه ل" بهر پرسایه تیسی
وسهر نووسری دهکدر که به داخوه
دوای دهرچوونی دوو ژماره له
لاین کوماری نیسلا می ئیرانه وه بؤ
همیشه داخرا. سالی ۲۰۰۴ له لاین
هیزه نه منیه کانی کوماری نیسلا می
ئیرانه وه ده سگیرکرام و پاش نازاد
بوونم له زیندان هانمه کوردستانی
نازاد و دوو سال له تهله فزیونی (پ
ی ک) وهک نامده کار و دهرهینه و
بهر پرسی هونه ری کارم کردووه و
دواتریش بؤ ماوهی سالی که له
تهله فزیونی زاگروس له رانیه وهک
مونتاز و دهرهینه و بیژهر کارم
کردووه و هه نوو که ش نه وه ماوهی
دوو مانگه له سه ته لاتی کوردگانال
ئیشده کم .

پ : چوون بوو خولای حمزت رووی
کرده راگه یاندن و کاری دهرهینه ری ؟
و : پاش نه وهی پروانامه ی
سینه ماییم له نه نجومه نی سینه مای

جهوان" له بواره کانی دهرهیتان،
سیناریو، فیلم هه لگری. مونتاز و
نه کتریدا وهرگرت و ههر لهو
بوارانه ییدا بؤ ماوهی ده سال ده گه ل
تهله فزیونی مهاباد بووم به داخوه
لهو تهله فزیونه ئیزنی نه وه مان نه بوو
به ره می کوردیمان بؤ مندالان هه بی
هه بویه به هاوکاری چهنده که سیک
له براده ران و هونه مندانی نهو
شاره که ده توانم ناماژیه یک به
به ریزان: نارام کیانی، جهلیل
شه ورهنگ، جهلال جههانگری،
شه هلا قادری نه قدهم، به فرین
حوجه تی و گه لویژ سه بزه بکه که
هه موومان دهستان دایه دؤ بلاژی
کارتونه بیانیه به ناوبانگه کانی
جیهانی بؤ مندالان بؤ نه وهی
خرمه تیکمان به مندالانی کورد
کرد بیت که به خته وهرانه
به ره مه کانمان جیگای سهرنج و
دلخوشی و ره زامه ندی مندالان
بوون. نهو به ره مه مانه بریتی بوون
له تام و جیری، شریک او ۲، و شتر
پاشا، گورپه سوور، دیاره له
سهرجه می نهو به ره مه مانه دا هه م
دهورم دیتووه و هه میش وهرگرتانم
وده ستر بووه. بیجکه نه م به ره مه
تایه تیانه بؤ مندالان که نهو
هاورپینه خومان کردووه مانه، پتر له
۲۵ فیلمان له که نالی تهله فزیونی
مهاباد بؤ سه ته لاتی سه حهر ناماده
کردبوو .

پ: نهو کارتونه مندالانیه ی که
ناماژیت پیکرد بیجکه مندالان ،
گه وره کانی زور حوزبان لیبو و کاتیک
هاته بازارپوه هه سوو مالتی به گه وره و
بجوو که وره دبیت که من بؤ سهرکو تویی
کاره کتانی ده گه رتیمه وه...

و : سپاس هه روا بوو ئیغه
هه میشه له لاین خه لکه وه
پشنگیریمان لیده کرا و بؤ کاری نو
هانددراین .

پ: تا نهو جیگه ناگادارین چهنده
کلپیکشت بؤ هومره منداندانم کردووه ،
تکاپه لهو را به شه وه بومان بدوئی ؟

و : له ساله کانی ۱۹۹۸ وه
دهستم دایه به ره مه پنهانی هه ندیک
کلپ بؤ هونه رمندانی گه له که مان
له وانه هونه رمنندان: شورش
مه عرو فی ، نه یوب ته هازاده، چیا
ماملی، هیوا نه حمه د، عومر نه مین،
له یلا شیزوان، که ریم هه ممواد،
زریان شهیدا و هتد، زور به شیان له
که ناله ناسمانیه کانی کوردستان

تیقی و زاگروسه وه بلاو بوونه ته وه،
به گشتی له بواری کلپیدا زور کارم
کردووه. سیناریو و دهرهیتان و
مونتازیش به لام به داخوه کلپ له
کوردستاندا و به گشتی له ناو
کورددا رووی له ناستیکی زور بی
هیز و نا هونه ری کردووه. کلپی
ئیتستا ته نیا بوته خراپ که لک
وهرگرتن له نافرته. ژن له ناو نه م
به ره مه مانه دا بوته کالا و به ناحز
چاوی لیده کرائی و نه وهش به راستی
نه گهر پشی پی نه گیدری، خراپ
دهقه ومسی. هه لبت زور به ی
تاوانه کانی ده گه رتیه وه بؤ
به رپرسانی تهله فزیون و
سه ته لایته کان، چونکه نهوان له کاتی
هه لسه نگاندن زور بایه خ به وه
دهدهن که کلپیک قو ل و لینگی
رووت بی و خرابدانی تبدایی .

پ: چ ناو تیکمان بؤ کلپی کوری
هه یه ؟

و : هیوا ده خوازم چوارچیه ی
هونه ری کلپ پاریزری و له
واقعیدا کلپ پیویسته کورته فیلم
بیت نهک ته نیا رهقس و خوبادان و
پیویسته سیناریوی کلپ له
ناوه روکی هونروای کلپه که بکات .

پ: جهنابت نه نامی کارای "سؤما"
بووی ، تیکوشانه فهرهنگیه کانی نه م
سالانوی دوی روژه لاتی و باشوری
کوردستان چوون هه لسه نگی ؟

و : سه رتا به پیویستی ده زانم
کورته باسیکم دهرباره ی "سؤما"
هه بیت، کومه لی فهرهنگی "سؤما"
که فیزگه یه کی زمانی کوردیه له
روژه لاتی کوردستان و به هو ل و
هه ممه تی چهنده که سیک و له وانه
به تایه ت به ریز کاک رهحیم سولتانی
دهمه زرا، ماوهی نیزی که به ده ساله
خهریکی خرته ته. مه به سستی نه م
ناوهنده فیزکردنی کومه لانی خه لکه
بؤ نووسین و ریزمانی زمانی
کوردی به ههر دوو شیوازی
ریتووسه که. نهو ماوه یانه ی که
نه من لهو ناوهنده تیکوشانم هه بوو
نیزی که سی هه زار کهس فیزخو از
به شداری خوله کانیان کردووه و نهو
ماموستایانه ی له م ناوهنده دا
هاوکارم بوون و وهک ریزلیمان
یادیان ده که مه وه بریتی بوون له
به ریزان: کاک که ریم دافعی،
عه بدولا عه بیاسی، شلیز دهریونی،
بیهانم سالی، نیسماعیل عه بدی و
مه مه د بیهلولزاده. نه م بنکه

فهرهنگیه له ماوهی چهنده سال
خرمه تی خویدا گه لیک خرته م و
تیکوشانی بؤ زمانی کوردی هه بووه.
نه من خوم سیدیه کی فیزکاری
زمانی کوردم بؤ فیزخو ازان ناماده
کردبوو .

سه باره ت به تیکوشانی
فهرهنگی له م سالانه ی دوا ییدا
پیویسته بلیم که هه نگای باش
هه لگراوه و به تایه تی له روژه لاتی
کوردستان هه رچهنده کوماری
نیسلا می ئیران دزی خویندن و
نووسین به زمانی زگاککی وانه
هه لگراوه و نه م تیکوشانانه جیگای
ریزن به لام سه باره ت به دوا به شی
پرسایه که ت سه ره رای نازادی
بیروبروا و قه له م له کوردستانی
باشوردا پیویسته نه وه را به بینم
که که م کارکراوه، یه کیک لهو خاله
گریگانه ی که پیویسته باسی لیوه
بکه نه وه یه که به داخوه روژ نه یه
که چهنده کتیب به ناوی شیعری که
ئیحازه ی و هزاره تی رو شنبیری شی
له سهره بلاو نه کرپته وه و نه وهش
زه بریکی قورس و جه رگبره له
نه ده بیاتی کوردی چونکه لهو
ناسته دا نین که بؤ بلاو کردنه وه بن

پ: سه باره ت به تکیک و نه دبیا تی
میدیا کانی باشوری کوردستان چ
بیروبریا کت هه یه ؟

و : دیسانه وه ده بی را به بینم که
به داخوه نه ده بیات هه روک
پیشتریش باسم کرد رووی له
شیوان و ئالوژی کردووه. نه وهی
لهو میدیا یانه دا بایه خی پینادریت

که سیک راست تر ده بیژ، نه گهر
مرو ف ژینگه یه کی پاک و دوور
له ژاوه ژاوی هه بی و خه و
خو راکیکی گونجاوی هه بی
په یوه ندیه روحیه کانی له گه ل خود
و دهروربه دا بی کیشه بیت با دلنیا
بیت له وهی که جوانترین و
رووگه ش ترین که سی
کومه له که یه تی، چیتز پیویستی به
خوگوزین و (ته زه یوف) نی یه، بؤ
نمونه نه گهر ژنیک و پیاوینک
په یوه ندیه روحی و
خوشه ویسته که یان له ناستیکدا بیت
سه رجه م بنه ماکانی هاوسه ریه تی و
پیکه وه ژیانانی تهواو پاراستی و
ریزی له نیوانیاندا دروست
کردب، وهکو دوو پیشمه رگه ی شاخ
هیچ پیویستیان به دهرمان
ناب، به لام نه گهر بروا و ممانه له
نیوانیاندا نه میتی باشترین دهرمان و
خو رازاندنه وه نهک چاره سه ری
کیشه کانیان ناکت به لکو زیاتریشی
دهکات... که واته به کارهینانی
گیراوه کان نازیزه کهم بؤ جوانکاری
دهم و چاوت جگه له زیانه کانی
بایولوژی که نیوهی ته مه نت به ده م
و چاوی چرچ و لوج و په له په له
دهکات و چیتز چاره سه ر
ناکریت. زبانی سایکولوژی شی تیا به
که به رامبه رکه ت به گولی نایلون
دهخه له تیتی و دواروژی خو ت نادیار
دهکه ی، بویه ده بی ئیمه ی ژان نه وه
چاک بزاین که خو مان جوانین با
جوانیه که مان بپاریزین.

نه سیرین که ریم

بواری نه ده بییه، ریتووس و زمانی
کوردیه، که ۸۰% ی نووسین و
بلاو کراوه کان به هه له دنووسرین،
بؤ وینه ریتووسی لاتین. نه گهر
شه وانه چاویک به که ناله
ناسمانیه کاند بخستین. ده بین که
شه و نیه به سه دان هه له دووباره و
ده باره نه بیته وه، له حالیکدا
هه موومان ده زانین زمان پیناسه ت
گله و گه لیک زیندوه که زمانه که
زیندوه، له بواری وهرگرتاندا ههر
باسی لیوه ناکری. بؤ وینه کتیبی
فارسی وهرده گرتنه وه سهر کوردی،
له فارسیه که یدا نووسراوه: (مرد
حسابی)، که واتاکه ی ده توانین
بنووسین پیوا ی چاک، به لام
نووسیوانه پیوا ی ژمیریاری یان له
فارسیدا نووسراوه: (از کوره به در
تورره بوو یان قه لس بوو به لام
نووسیوانه له سو بیا دهرچوو.
نه وهش شیواندن نه ده بیاته و بی
ریزیه به ویزه ی کوردی و له
راستیدا خرته نیه به لکو خیا نه ته.
سه باره ت به میدیا کانی
کوردستان و ته کیککی راگه یاندن
دیسانیش ههر شاخ هه لکیشانه و
جیگه ی رهخنه و گه یین. باشوری
کوردستان نه وه بؤ هه قده سال
ده چی خاوه نی حکومت و
ده سه لاته راگه یاندنیک جیهانی و
ته نانه ت کوردستانی ساز نه بووه.
راگه یاندن ته نیا سهر به حزبه کان و
نه وهی له به رزه وه ندی حزبه که یاندا
نه بی باسی لیوه ناکن. له بواری
هونه ریه وه تا کوو ئیتستا هیچ
کانالیکی کوردی نه بیتا نیوه حه زی
بینه رکه کی بیته دی و ویست و
داخوازی بینه رکه کی تیرکا. ماوه یک
له وه پیش له روژه لاتی
کوردستانه وه دؤستیکم سهردانی
کردم، پرسیارم لی کرد: نه ری
راگه یاندن کوردستان هیچ
کاریگه ریه کیان له سهر خه لکی
روژه لاتی کوردستان هه یه ؟ نایا
شتیکیان لیوه فیز بوون ؟ له وه لاما
گوتی: زور شتیا ن لیوه فیز بوون.
گوتم وهکو چی ؟ گوتی : هه نووکه
هه موو خه لکی کوردستان له هه موو
پارچه کان، تهواوی جو ره کانی
هه لپه رکئی و نؤته کانی موسیقا
فیزبوون و ده یزانن. نایشارمه وه
به و وه لامانه پیکه نین هات و به لام له
ناخمدا بؤ نهو راگه یاندنانه گریام که
به و جو ره بؤ کورد تیده کوشن .
راگه یاندن کان له جیاتی نه وهی
هه میشه هه نگاو یک له پیش خه لکدا
بن و هه ول بسدن بؤ
وشیار کردنه وهی کومه لگه، ده
هه نگاو له دوی کومه لگه وه دهرژن و
نه وهش پتر هؤکه ی بؤ نه وه
ده گه رتیه وه که گه ندلی بالی به سهر
راگه یاندن کیشا وه و کاتی ده چیه
ناو راگه یاندنیک ده بین له جیاتی
که سیکی پسپوژ و شاره زرا
به ریوه به ری نهو راگه یاندن بیت
نه وه پیشمه رگه یه کی خاوه ن ۲۵
سال خه باتی چه کداری به ریوه ی
ده با و زور به ی دام و ده زگا کان
ئیتستا ههر عه سکه رین. نه وه بی
ریزیه بؤ پیشمه رگه یه که که ۲۵
سال خه باتی کردووه، له شوینیک

که سیک راست تر ده بیژ، نه گهر
مرو ف ژینگه یه کی پاک و دوور
له ژاوه ژاوی هه بی و خه و
خو راکیکی گونجاوی هه بی
په یوه ندیه روحیه کانی له گه ل خود
و دهروربه دا بی کیشه بیت با دلنیا
بیت له وهی که جوانترین و
رووگه ش ترین که سی
کومه له که یه تی، چیتز پیویستی به
خوگوزین و (ته زه یوف) نی یه، بؤ
نمونه نه گهر ژنیک و پیاوینک
په یوه ندیه روحی و
خوشه ویسته که یان له ناستیکدا بیت
سه رجه م بنه ماکانی هاوسه ریه تی و
پیکه وه ژیانانی تهواو پاراستی و
ریزی له نیوانیاندا دروست
کردب، وهکو دوو پیشمه رگه ی شاخ
هیچ پیویستیان به دهرمان
ناب، به لام نه گهر بروا و ممانه له
نیوانیاندا نه میتی باشترین دهرمان و
خو رازاندنه وه نهک چاره سه ری
کیشه کانیان ناکت به لکو زیاتریشی
دهکات... که واته به کارهینانی
گیراوه کان نازیزه کهم بؤ جوانکاری
دهم و چاوت جگه له زیانه کانی
بایولوژی که نیوهی ته مه نت به ده م
و چاوی چرچ و لوج و په له په له
دهکات و چیتز چاره سه ر
ناکریت. زبانی سایکولوژی شی تیا به
که به رامبه رکه ت به گولی نایلون
دهخه له تیتی و دواروژی خو ت نادیار
دهکه ی، بویه ده بی ئیمه ی ژان نه وه
چاک بزاین که خو مان جوانین با
جوانیه که مان بپاریزین.

نه سیرین که ریم

دامه زرا وه که هیچی لی نازانی له
راستیدا نه م پیشمه رگه یه
سووکایه تی پیکراوه چونکه که سیکی
وهک من که هیچ خه باتیکم لهو
بواره دا نه کردووه به لام شتیک له
راگه یاندن ده زانم نه گهر نه لی
نه زانی له درژیایی ئیتستا
سووکایه تی پیده کرائی که واته
راگه یاندن و میدیا کانی خه ریکن
داده رمین و تیک دهرمین. نه گهر
زوو فکریک بؤ خو مان نه که یه وه،
ئیتستامان هیچ داها توویشمان فت.
پ : به ریزتان چیروکیشتان
نووسیوه ، نه گهر له م باره یه وه
بدوین ؟
و : نووسینی چیروک لای نه من
ته نیا لهو کاته دا بووه که دهره فتیکم
له ژیاندا بؤ ره خسایت و تا کوو
ئیتستا دوو چیروکم له کوردستانی
نووی دا بلاو کراونه ته وه . دیاره
نووسینی سیناریو بؤ فیلم یان کلپ
له خو دا نووسینی چیروک به لام له
جیاتی وشه ی نه ده بی پتر وشه ی
هونه ریه که هه ر کام له وشه کان
توانایی ویناکردن و ته سویرکردنیا ن
هه یه له چیروکه کاند خوه دنوین .
نووسینی کورته فیلم و سیناریو که ی
وهک کورته چیروک وایه و له م
بواره دا پتر له ۲۰ چیروکم بؤ کورته
فیلم نووسیوه به لام به ههر حال
نایانخمه خانه ی چیروک نووسیوه
چونکه چیروک و رومان نووسین
ژانریکی نه ده بییه و کاری هه موو
که سیش نیه .
پ: وهک که سیک که سالنیکه
ده گه ل راگه یاندن ده زیت بؤ نهو نه وهی که
ده یانه ویت روویکه نه میدیا کان بؤ
تیکوشانیک کارا، چ راسپارده تان هه یه ؟
و : ته نیا نه وه ده لیم که
راگه یاندن و میدیا کان پیویستیان به
نه وهی نووی و بیروبو چوونی نووی
هه یه، چونکه نه وهی نوییه که
ده زانی مروقی نه م سهرده مه
داخوازی و ویستی چیه به لام
نه وهی نووی پیویستی به خویندن و
خو روشنبیرکردنه وه هه یه تا کوو
بتوانی نه وه کانی داها توو به باشی
پیکه یه نی هه یه.
پ: همدی لهو به ره مه مانی که کارت
کردوه یان تیتا به شاد بروی ؟
و : وه کار و به ره م ده توانیم
بلیم به خته وه رانه هیچ کات
له کارکردن نه وه ستاوم و به رده وام
کارم کردووه و کاتیکش بیکار بم
هه ست ده که م ژیانم له خو ر
تیده په ری و به فیرو دهروا، جا بویه
لیزه دا رهنه هه موو کاره کانم له یاد
نه بی به لام نه وه به شه ی که له یاد
ماون بریتین له :
زنجیره داستانی فریزو (۱۳ نه لقه
بوو بؤ تهله فزیونی ورمی و مهاباد)
یاریده دهر بووم .
دهریچه (له دهرهینانی شه وکه ت
نه مین شریف) نه کتر بووم .
نه نیمه شیتی پینچ نه نکوست ده بنه
یک ده ست، دهرهینه بووم .
ریتووسی کوردی، دهرهینه بووم .
کش مه لیک ، دهرهینه بووم .
پتر له ۵۰ کلپ، دهرهینه و
سیناریست و کامیتر .
فیلمه کانی ژانی سه ده یه که،
هاواریک بهر له خو ر ئاوا بوون،
وه لامیک بؤ نه فسه ریکی رو شنبیر،
گوله بیتازده کان، وهک مونتاز بووم .
زنجیره کانی (نه ممر ده که ی
قوربان، قاقا و ...) وهک مونتاز و
دهرهینه و سیناریو نووس.
دؤ بلاژی پتر له ۲۵ فیلمی
سینه مایی و ه کارتون بؤ مندالان
(وهک دهنگ و نووسین) .
پ : زور سیاست ده کین و هه میشه
ناوای سهرکه وتنت بؤ ده خو زین، ههر دم
بزی به خو شی و سلامتی .
و : نه میش له کتا ییدا هیوا ی
سهرکه وتن بؤ خو تان و بؤ روژی
گه ل ده خوازم و هیوادارم نه رکی
راگه یاندن و روژنامه گه ریتان به
جوانی و به سهرکه وتویی به ریوه
به بن .

په یامنیرو روژی گه ل